

prof. dr hab. Dariusz Tworzydło

Katedra Komunikacji Społecznej i Public Relations

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii

Uniwersytet Warszawski

Recenzja osiągnięć Pana dr. Rafała Jakuba Pastwy ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach, wykonana w związku z uchwałą Rady Naukowej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 26 września 2024 r.

1. Wybrane fakty z życiorysu zawodowego Kandydata

Dr Rafał Jakub Pastwa uzyskał tytuł magistra teologii z przygotowaniem pedagogicznym w roku 2005 na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Chrystus zwyciężający szatana (Mt 4, 1-11). Studium egzegetyczno-teologiczne*. Stopień naukowy doktora nauk otrzymał w roku 2013 na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „*Początki polskiej bioetyki inspiracji personalistycznej na tle rozwoju bioetyki amerykańskiej*”. W latach 2013-2023 pracował na stanowisku redaktora naczelnego „Gościa Niedzielnego” w Lublinie, był kierownikiem oddziału, dziennikarzem i fotoreporterem. Nadal jest współpracownikiem tego medium. Od roku 2013 pracuje na stanowisku eksperta ds. wizerunku i komunikacji w Katolickim Stowarzyszeniu Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”. W latach 2016-2017 był zatrudniony na stanowisku wykładowcy na Wydziale Humanistycznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Od roku 2019 pracuje jako wykładowca na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie. W latach 2019-2020 był zatrudniony jako asystent na Wydziale Nauk Społecznych Instytutu Dziennikarstwa i Zarządzania Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Tam też od roku 2020 pracuje na stanowisku adiunkta. Ponadto od roku 2020 zatrudniony jest w Centrum Wolontariatu w Lublinie jako specjalista ds. marketingu i mediów. Od roku 2023 zatrudniony jest także jako wykładowca na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim na Wydziale Humanistycznym. W tym samym roku rozpoczął pracę jako ekspert

ds. mediów i komunikacji w Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. Maksymiliana Marii Kolbego. Od roku 2023 pracuje także jako korespondent w Katolickiej Agencji Informacyjnej, zaś w roku 2024 rozpoczął pracę jako wykładowca na studiach podyplomowych MBA w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie.

Opisana aktywność dr. Rafała Jakuba Pastwy jest bogata i różnorodna. Potrafi on harmonijnie łączyć zadania związane z pracą naukową, zawodową i dydaktyczną, co świadczy o wysokich umiejętnościach organizacyjnych oraz o efektywnym zarządzaniu czasem. Jego doświadczenie w mediach, wpływa na wszechstronność jego kompetencji w zakresie komunikacji i wizerunku. Zatrudnienie na wymienionych powyżej stanowiskach nie tylko buduje jego zawodową tożsamość, ale także wzbogaca jego zdolności do efektywnego dzielenia się wiedzą z innymi.

Dr Rafał Jakub Pastwa konsekwentnie rozwija swoje zaangażowanie społeczne, co świadczy o jego wrażliwości i chęci praktycznego wykorzystania posiadanej wiedzy, tym razem w celu wsparcia osób w trudnych sytuacjach życiowych. W obszarze dydaktyki jego działalność na uczelniach, takich jak Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Medyczny oraz Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, potwierdza umiejętność dostosowywania się do różnorodnych grup odbiorców i tematów. Pozyskane dotychczas doświadczenie wskazuje na wysoki poziom merytorycznego przygotowania, które przekłada się na jakość nauczania. Dr Rafał Jakub Pastwa skutecznie łączy liczne role i obszary aktywności, co świadczy o jego dużym zaangażowaniu i profesjonalizmie. Jego dotychczasowa kariera stanowi przykład dobrze zorganizowanej, wszechstronnej działalności obejmującej obszary naukowe, dydaktyczne i społeczne.

2. Ocena osiągnięcia naukowego wymienionego w art. Art. 219, ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U.2024.0.1571) – stan prawny aktualny na dzień 11.11.2024

We wniosku datowanym na dzień 5 czerwca 2024 roku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o komunikacji społecznej i mediach dr Rafał Jakub Pastwa wskazał na osiągnięcie naukowe „*Komunikowanie o religii i Kościele*” stanowiące cykl dziesięciu publikacji powiązanych tematycznie. W przedstawionym do recenzji cyklu dr Rafał Jakub Pastwa zawarł następujące dzieła:

1. R. J. Pastwa, O. Białek-Szwed, A. Wójciszyn-Wasil, *Manifestations of cancel culture in relation to the Roman Catholic Church in Poland: a case study of selected weekly opinion journals*, *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis | Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia*, 21 (2023), s. 302-311. [Wkład w powstanie artykułu: R.J. Pastwa – twórca hipotezy badawczej – 100%; pomysłodawca badań – 50%, wykonanie analizy wyników, przygotowanie manuskryptu – 33,33%, opracowanie korekty i nanoszenie poprawek – 100%].
2. R. J. Pastwa, *Komunikowanie religijne o ekologii. Cancel culture a Kościół rzymskokatolicki – wybrane refleksje*. *Roczniki Kulturoznawcze*, s. 97-114.
3. R. J. Pastwa, *Strategia personalizacji w komunikowaniu religijnym na przykładzie s. Michaeli Rak*, *Bibliotekarz Podlaski. Ogólnopolskie Naukowe Pismo Bibliotekoznawcze i Bibliologiczne*, s. 279-296.
4. R. J. Pastwa, *Analiza zjawiska zmiany w procesie wiary i praktyk Polaków na podstawie Komunikatu z Badań CBOS „Religijność młodych na tle ogółu społeczeństwa” w odniesieniu do teorii mediatyzacji religii S. Hjarvarda*, *HETEROGLOSSIA - Studia Kulturoznawczo-Filologiczne*, 13 (2022), s. 353-367.
5. R. J. Pastwa i Henryk Duda, *“Odjaniepawlić”. Modernistyczny ostracyzm z perspektywy medioznawczej i lingwistycznej*, w: M. Cybulski J. Jęczeń M. Mocarz-Kleindienst i in. (red.), *Język-Media-Religia. Kontekst Europy Środkowo-Wschodniej*, Biblos, Tarnów 2022, s. 233-257. [Wkład w powstanie artykułu: R.J. Pastwa - pomysłodawca badań 100%, wykonanie analizy 50%, przygotowanie manuskryptu - 50%, opracowanie korekty i nanoszenie poprawek 50%].
6. R. J. Pastwa, *Przejawy cancel culture wobec Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 r.*, w: A. Walecka-Rynduch, B. Skowronek (red.), *Język a Media. (R)ewolucja języka i komunikacji we współczesnych mediach w dobie pandemii*, Wydawnictwo Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2020, s. 247-260.
7. R. J. Pastwa, *Cancel culture a Kościół rzymskokatolicki w Polsce*, w: I. Hofman, D. Kępa-Figura (red.), *Współczesne Dyskursy Medialne*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2022, s. 301-318.

8. R.J. Pastwa, *Reakcja Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce po Orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego z 22 października 2020 roku*, w: J. Kępa-Mętrak, P. Ciszek (red.), *Polski System Medialny w Procesie Zmian*, t. 1, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach, Kielce 2021, s. 197-220.
9. R. J. Pastwa, *Reakcja na zagrożenie koronawirusem – analiza publikowanych treści w początkowej fazie epidemii na oficjalnej stronie Konferencji Episkopatu Polski*, *Colloquia Theologica Ottoniana*, s. 169-188.
10. R. J. Pastwa, *Komunikowanie religijne na przykładzie Kościoła katolickiego w Polsce z uwzględnieniem kontekstu pandemii koronawirusa*, *Kultura – Media – Teologia*, nr 41 (2020), s. 38-60.

Przedstawione do recenzji w ramach postępowania habilitacyjnego osiągnięcie naukowe jest spójne. Publikacje jednoznacznie wpisują się w temat określony przez habilitanta. Osiem z nich to dzieła autorskie, dwa współautorskie. Analizując dorobek należy przyjąć za habilitantem, który wskazuje (str. 4, autoreferat): „*Zdobyte doświadczenia zawodowe doprowadziły mnie do etapu poszukiwań naukowych o charakterze interdyscyplinarnym, którego efektem jest omawiany cykl publikacji Komunikowanie o religii i Kościele. Problematykę tę rozpatruję w perspektywie komunikowania religijnego realizowanego przez Kościół rzymskokatolicki, liderów religijnych, hierarchów i osoby należące do Kościoła, a także realizowanego przez media w komunikatach dotyczących religii, Kościoła i jego członków w kontekście wielowymiarowego kryzysu jaki dotknął tę instytucję.*”

Jak dalej wskazuje Habilitant (str. 5, autoreferat) celem podjętych przez niego badań było „...*spojrzenie na problematykę komunikowania religijnego realizowanego przez instytucję Kościoła rzymskokatolickiego w Polsce, hierarchów i liderów, a także z perspektywy strategii mediów podejmujących tematykę kościelną i religijną, z uwzględnieniem kontekstu społeczno-kulturowego...*” Cel ten posłużył mu do postawienia czterech hipotez badawczych (str. 5, autoreferat). Hipotezy i ich dowodzenie Habilitant przyporządkował do poszczególnych publikacji, wskazując miejsca w których następuje ich weryfikacja. W autoreferacie wskazuje on również na pytania badawcze, które wywodzi z postawionych wcześniej hipotez (str. 5,6). Habilitant podaje także w informacji na temat prowadzonych przez siebie badań, które stały u podstaw publikacji naukowych przedstawionych do oceny w postępowaniu. Wskazuje zatem na to, iż przeprowadzał on przegląd literatury

medioznawczej na temat komunikowania religijnego, włącznie z krytyczną analizą materiału. W trakcie realizowanych badań przeprowadzał również analizę zawartości ilościowej oraz jakościowej. Habilitant podaje, że w badaniach uwzględnił także metodę analizy treści (str. 6,7). Opisuje on, że na *etapie systematyzacji i definiowania komunikowania religijnego, a także osadzenia tego procesu w określonym miejscu na szerokim polu komunikowania społecznego*, stosował metodę analityczno-syntetyczną (str. 7).

Warto w tym miejscu wskazać, iż Autor zbioru publikacji prezentuje w sposób niezwykle precyzyjny zawartość poszczególnych prac już na poziomie autoreferatu, co świadczy o jego wysokiej świadomości naukowej i umiejętności czytelnego przedstawienia prowadzonych badań. Nie ogranicza się jedynie do opisu rezultatów swoich analiz, lecz wskazuje również na przesłanki i motywacje, które skłoniły go do podjęcia badań w danym obszarze. Dzięki temu czytelnik zyskuje pełniejszy obraz procesu badawczego, w tym kontekście teoretycznego i praktycznego, który towarzyszył opracowywaniu poszczególnych publikacji.

Autoreferat pełni funkcję przewodnika po kluczowych zagadnieniach, które dr Pastwa uznaje za istotne dla poprawnego odczytania i interpretacji jego dorobku naukowego. Zawarte w nim odniesienia do metodologii, wyzwań badawczych oraz uzyskanych wyników wskazują na dbałość o zachowanie spójności między celami a efektami prowadzonych badań. Tego rodzaju struktura dokumentu ułatwia odbiorcy nie tylko zrozumienie znaczenia poszczególnych publikacji, lecz także wpływa na ich odbiór w szerszym kontekście naukowym. Pozwala także dokonać głębszej analizy już na poziomie lektury każdej publikacji ze zbioru przedstawionego do recenzji.

Analiza dorobku oraz aktywności naukowych podejmowanych przez dra Rafała Jakuba Pastwę wykazuje, iż systematycznie rozwija on swoje zainteresowania badawcze, konsekwentnie budując dorobek naukowy. Prace wyróżniają się spójnością tematyczną i wnoszą istotny wkład w rozwój nauki o komunikacji społecznej i mediach. Badania, które prowadzi, nie tylko wypełniają luki w dotychczasowej wiedzy, lecz także wskazują nowe kierunki dla przyszłych analiz, co świadczy o ich znaczeniu. Wyraźne ukierunkowanie zainteresowań badawczych habilitanta znajduje odzwierciedlenie w publikacjach, dzięki którym możliwe jest lepsze zrozumienie kluczowych zagadnień w obszarze mediów i komunikacji społecznej, z uwzględnieniem bezpośredniego pola zainteresowań badacza jakim jest komunikowanie o religii i Kościele. Jego dorobek można uznać za mający

znaczenie w procesie dalszego rozwoju obszaru, którym się zajmuje. Uwzględniając powyższe, dorobek naukowy Dr Rafała Jakuba Pastwy można ocenić jako ważny wkład w rozwój nauki oraz podstawę do nadania mu stopnia doktora habilitowanego.

3. Ocena istotnej aktywności naukowej, badawczej (w tym analiza ilościowa dorobku naukowego), a także współpracy międzynarodowej, dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego habilitanta.

Dr Rafał Jakub Pastwa jest aktywnym naukowcem. Prowadzi badania, uczestniczy w konferencjach, podnosi swoje kwalifikacje. W autoreferacie wykazał nie tylko opisany zbiór publikacji, ale także szereg innych aktywności, które stanowią podparcie dla powyższego wniosku. Dr Rafał Jakub Pastwa odbył staże oraz wizyty naukowe w Polsce i poza granicami. Do tych aktywności należą między innymi staż naukowy na Uniwersytecie Wileńskim (Vilniaus Universitetas), staż naukowy w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej, wizyta studyjna z ramienia Ośrodka Badań nad Polonią i Duszpasterstwem Polonijnym w Edynburgu, wizyta studyjna w Department of Psychology, Loyola Marymount University, Los Angeles, USA oraz wizyta studyjna w The University of British Columbia, Kanada, (te wizyty dr Pastwa oznaczył w autoreferacie jako zaplanowane na wrzesień 2024 r., zatem na dzień sporządzania recenzji i oceny dorobku domniemuję, że się one odbyły). Te i inne aktywności pokazują, iż habilitant jest aktywny nie tylko w polskiej przestrzeni naukowej, ale podejmuje również aktywności poza granicami kraju.

Dr Rafał Jakub Pastwa jest autorem trzech monografii, redaktorem naukowym jednej publikacji naukowej, autorem lub współautorem 16 artykułów naukowych, napisał także 7 rozdziałów w książkach i materiałach pokonferencyjnych opublikowanych po obronie rozprawy doktorskiej (autoreferat, str. 27-28 oraz wykaz osiągnięć naukowych, str. 3-4). Jest ponadto autorem podręcznika z zakresu edukacji medialnej dla szkół polonijnych (str. 28). Oprócz powyższego jest on członkiem redakcji czasopisma naukowego *Tempus*. ISSN 2956-8811, e-ISSN: 2956-8803 <https://czasopisma.uph.edu.pl/temp/about/editorialTeam>.

Oprócz aktywności naukowej, dr Rafał Jakub Pastwa prezentuje w autoreferacie również swoją działalność literacką. Jak pisze: „*Inspirowana jest (ona) przemianami zachodzącymi w obszarze religii i społeczeństwa. Również na tym poziomie dostrzegalna jest ewolucja w refleksji nad rolą i znaczeniem religii w kulturze.*” Wydał w sumie 10 zbiorów np. poezji i

felietonów w kilku wydawnictwach (str. 29). Był także recenzentem 26 artykułów m.in. w takich pismach jak: *Mediatization Studies*, ISSN: 2451-1188, *Roczniki Kulturoznawcze*, *Conservative Catholic Journal*, *Open Theology*, ISSN 2300-6579, *Ethos*, ISSN 0860-8024 czy *Kultura-Media-Teologia UKSW*, ISSN 2081-89-71 (str. 34-35, autoreferat).

Oprócz powyższego na uwagę zasługują również inne aktywności habilitanta. Dla przykładu jak sam wskazuje w autoreferacie ma w dorobku szereg działań organizacyjnych, takich jak opieka nad działaniami Koła Naukowego Studentów Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej KUL (od października 2019), organizacja Gali Nagrody AKLAUD (Akademicki Laur Dziennikarski), 24 maja 2024 r., UMCS, współorganizacja XII Studenckich Spotkań Komunikacji Informacja czy dezinformacja i prowadzenie rozmowy z red. Dorotą Gawryluk z „Telewizji Polsat”, 17 maja 2024 r., KUL, realizacja kampanii wizualnej i sesji fotograficznej z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS w Lublinie na zlecenie AIDS Healthcare Foundation, 30 listopada i 1 grudnia 2023 r., realizacja obsługi medialnej podczas Regionalnej Gali Wolontariatu w Lublinie, ACK Chatka Żaka UMCS, 1 grudnia 2023 r., organizacja panelu *Problemy młodych osób z komunikacją. Narzędzia do skutecznego przewycięzania lęków społecznych*. Spotkanie z psychoterapeutką Anną Kaszubą ze Stowarzyszenia "AGAPE", 30 listopada 2023 r., KUL., organizacja debaty ekspertów: *Sztuczna inteligencja – urojone lęki czy realne obawy w ramach Jubileuszowej Konferencji Naukowej Jaki Nadawca? Wpływ sztucznej inteligencji na media*, 23 listopada 2023 r., KUL, czy współorganizacja Jubileuszowej Konferencji Naukowej *Jaki Nadawca? Wpływ sztucznej inteligencji na media*, 23-24 listopada 2023 r., KUL. Powyżej przywołałem tylko kilka przykładów z całego zbioru jaki zaprezentował w swoim autoreferacie habilitant (str. 38-41).

Dr Pastwa przez lata swojej aktywności naukowej i zawodowej był członkiem i aktywnym działaczem w organizacjach społecznych takich jak Stowarzyszenie Działań Twórczych „Angelus”, Fundacja dla Edukacji „POLIS”. Jest również członkiem III Synodu Archidiecezji Lubelskiej (od roku 2021), członkiem Zespołu Ekspertów KUL (od roku 2020), a także sekretarzem komisji Kościoła w dialogu z kulturą III Synodu Archidiecezji Lubelskiej (od lutego 2020). Pracuje w zespole interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Prezydencie Lublina (od 2018 roku), a także jest członkiem Komisji Bioetycznej przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Lublinie (od roku 2018). Jest również prezesem Fundacji Za Bramą (od roku 2008).

W ramach swojej aktywności zawodowej, uczestniczył w istotnych z punktu widzenia mediów i komunikacji społecznej szkoleniach takich jak rozwój kompetencji cyfrowych, komunikacja na Instagramie, przemoc w rodzinie, sytuacja psychologicznej osób doznających przemocy i pomaganie tym osobom (str. 41-42, autoreferat).

Dr Rafał Jakub Pastwa aktywnie włączał się również w projekty popularyzujące naukę. Był między innymi wykonawcą w projekcie XIX Lubelski Festiwal Nauki 2023 – „Nauka dla przyszłości”, finansowanego w ramach programu MEiN: Społeczna Odpowiedzialność Nauki II, wrzesień 2023 r., w projekcie Fundacji WiD finansowanym przez MSZ, „Szkoła dobrej jakości” dla nauczycieli i uczniów szkół polonijnych w 2022 r., czy wykonawcą w projekcie finansowanym przez MNiSW: „*Udział najpopularniejszych tygodników opinii w Polsce w dynamice procesów sekularyzacji w latach 2019-2021*” w ramach Regionalnej Inicjatywy Doskonałości, 2021-2022 (str. 42-44, autoreferat).

4. Liczba cytowań publikacji w tym według bazy Web of Science (WoS).

Habilitant nie przedstawił danych dotyczących wskaźnika cytowań w bazie Web of Science. Nie przedstawił również informacji na temat wskaźnika Impact Factor. Pojedyncze cytowania, szczególnie ograniczone do autocytowań, (str. 17, wykaz osiągnięć naukowych) sugerują, że dr Rafał Jakub Pastwa musi zwiększyć intensywność pracy nad widocznością swojej aktywności naukowej. Faktycznie można odnieść wrażenie, że jego dorobek jest słabo komunikowany, albo brak mu odpowiednich działań promocyjnych. Owszem, można zauważyć, że niektóre dziedziny naukowe mają mniejszą społeczność badaczy, co przekłada się na niższą liczbę publikacji i cytowań. Na przykład wąskie, niszowe obszary badań mogą generować mniej cytowań w porównaniu do bardziej popularnych tematów, takich jak medycyna czy sztuczna inteligencja. Nie można jednak uznać że obszary badawcze, którymi zajmuje się dr Pastwa należą do niszowych. Powyższy mankament jaki wskazuję w obszarze promocji i komunikowania dorobku nie ma wpływu na moją ostatecznie wysoką ocenę jaką wystawiam w konkluzji. Uwaga ta, jest zatem nie tyle miernikiem jakości pracy, co raczej wskazaniem na potrzebę poprawy strategii publikacyjnej i promocji swoich badań. Oczywistym przy tym dla mnie jest że sukces naukowy buduje się stopniowo, a liczba cytowań to tylko jeden z wielu wskaźników oceny dorobku. Warto jednak aby dr Pastwa miał na uwadze, że publikowanie w czasopismach o wysokim wskaźniku wpływu (impact factor) zwiększa szanse na zauważenie pracy przez innych badaczy.

5. Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że dr Pastwa pełni funkcję kierownika w granicie *Kreatywny Twórca Przyszłości. Być sprytniejszym od chatbota*. Nauka dla Społeczeństwa II, Ministerstwo Edukacji i Nauki, 03.11.2023-03.11.2025. Nr rej.: NdS-II/SN/0477/2023/01. Na stronach 24-25 autoreferatu zapisane zostało, że dr Pastwa kierował projektami finansowanymi przez NCN, *Ochrona środowiska w komunikowaniu religijnym Kościoła katolickiego w Polsce*, (2021-2024), nr rej.: 2020/39/D/HS6/02665, a także *Cancel culture - konsekwencje zagrożenia pluralizmu światopoglądowego* w ramach programu Doskonała nauka – Wsparcie konferencji naukowych 2022/2023, nr rej.: DNK/SP/547956/2022. Ponadto habilitant jest wykonawcą w realizowanym projekcie „*Organizacje Polonijne za granicą – badania naukowe, archiwum cyfrowe i centralna baza danych*” – Ministerstwo Edukacji i Nauki. Prace w ramach zadania przewidziane są na lata 2022-2026. Powyższe potwierdza, iż dr Pastwa aktywnie działa w obszarze pozyskiwania i realizacji projektów grantowych.

6. Międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową.

Habilitant przedstawił w dokumentacji otrzymane nagrody za działalność nauką, a także aktywność na innych polach. Są to zatem jak podaje w autoreferacie (str. 48-49): nagroda rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego za wybitną działalność organizacyjno-społeczną i popularyzację nauki w 2023 r., Medal Unii Lubelskiej, 2019 r., Medal 700-lecia Miasta Lublin, 2017 r. oraz Angelus Kultury Medialnej, 2016 r.

7. Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych oraz udział w komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji.

Habilitant wskazał w autoreferacie oraz w wykazie osiągnięć naukowych, iż uczestniczył w 15 międzynarodowych konferencjach, między innymi w Wilnie, Bydgoszczy, Żarnowcu, Edynburgu czy w Warszawie. Wygłaszał tam referaty, ale prowadził także warsztaty, czy panel podczas jednej z konferencji naukowych wymienionych w zestawieniu. Habilitant był uczestnikiem i prelegentem na 27 krajowych konferencjach naukowych (str. 29-34, autoreferat).

Dr Rafał Jakub Pastwa w wykazie osiągnięć naukowych podaje, iż był współorganizatorem projektów takich jak: Międzynarodowa Konferencja Naukowa Polska, Europa i świat w dobie wielowymiarowych kryzysów w ramach cyklu Forum Obywatelskie, 29-30 listopada 2022 r., KUL, I Światowy Kongres Edukacji i Nauki Polskiej za Granicą, Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, 5-9 lipca 2023 r., Jachranka, oraz Media and Culture in Poland and the USA z udziałem studentów University of Notre Dame w stanie Indiana (USA), 21 czerwca 2023 r., KUL. Uczestniczył także w komitetach organizacyjnych i naukowych 11 konferencji krajowych (str. 11-12, wykaz osiągnięć).

8. Uczestnictwo w pracach zespołów badawczych realizujących projekty finansowane w drodze konkursów krajowych lub zagranicznych oraz z uwzględnieniem informacji o pełnionej funkcji w ramach prac zespołów.

Habilitant kieruje grantem *Kreatywny Twórca Przyszłości. Być sprytniejszym od chatbota*. Nauka dla Społeczeństwa II, Ministerstwo Edukacji i Nauki, 03.11.2023-03.11.2025. Nr rej.: NdS-II/SN/0477/2023/01, oraz projektem finansowanym przez NCN, *Ochrona środowiska w komunikowaniu religijnym Kościoła katolickiego w Polsce*, (2021-2024). Nr rej.: 2020/39/D/HS6/02665. Był także kierownikiem grantu: *Cancel culture - konsekwencje zagrożenia pluralizmu światopoglądowego* w ramach programu Doskonała nauka – Wsparcie konferencji naukowych 2022/2023. Nr rej.: DNK/SP/547956/2022. Oprócz wskazanych powyżej aktywności, dr Rafał Jakub Pastwa jest wykonawcą w projekcie dofinansowanym z Budżetu Państwa – zadanie zlecone przez Ministra Edukacji i Nauki *Organizacje Polonijne za granicą – badania naukowe, archiwum cyfrowe i centralna baza danych*. Prace w ramach tego zadania odbywają się w latach 2022-2026.

Oprócz wskazanych powyżej dr Rafał Jakub Pastwa podaje w wykazie osiągnięć naukowych (str. 15), iż był członkiem zespołu w projekcie naukowym LAW-TECHNOLOGY-RELIGION realizowanym przez pracowników Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Jego celem i inspiracją jest interdyscyplinarna refleksja naukowa nad rozwojem AI w kontekście wyzwań przyszłości. <https://essentialwords.pl/law-technology-religion-3>

9. Udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism.

Habilitant wskazał, iż jest członkiem redakcji czasopisma naukowego Tempus, ISSN 2956-8811, e-ISSN 2956-8803, <https://czasopisma.uph.edu.pl/temp/about/editorialTeam> (str. 14, wykaz osiągnięć naukowych).

10. Członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych.

Habilitant jest członkiem sekcji „Mediatyzacja” (od roku 2022), a także sekcji „Komunikowanie religijne” w ramach Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej zaś w samym Stowarzyszeniu pracuje od roku 2019. Jest również członkiem Rady Fundacji dla Edukacji „POLIS” (od roku 2023).

Oprócz powyższego, dr Rafał Jakub Pastwa wskazał w przygotowanym wykazie osiągnięć naukowych, iż sprawował funkcję członka Uczelnianej Komisji Etycznej ds. Badań Naukowych z Udziałem Ludzi, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, od 7 listopada 2022 r. do 28 maja 2024 r. Jest również członkiem Zespołu Ekspertów KUL (od roku 2020), a także członkiem Komisji Bioetycznej przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Lublinie.

11. Osiągnięcia dydaktyczne i w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki.

Habilitant wykazuje aktywność na polu naukowym, ale także w zakresie udziału i organizacji procesu dydaktycznego. Od 2019 r. podstawowym jego miejscem pracy jest Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Prowadzi tam zajęcia dydaktyczne w języku polskim i angielskim: wykłady, warsztaty, ćwiczenia, konwersatoria, takie jak między innymi: marketing medialny, psychologia mediów, marketing i promocja, Journalistic genres, Creative writing, współczesne trendy marketingowe, dziennikarstwo internetowe, komunikowanie społeczne, komunikacja interpersonalna i inne. Analizując powyższe wskazuję na dużą różnorodność przedstawionych przez habilitanta przedmiotów jakie prowadzi, co może świadczyć o jego wszechstronności i szerokiej wiedzy, którą dzieli się ze studentami.

12. Opieka naukowa nad studentami.

Habilitant realizuje się również jako opiekun prac naukowych przygotowywanych przez studentów. Oprócz promotorstwa, był także recenzentem prac licencjackich i magisterskich (str. 36-37, autoreferat).

13. Staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich.

Dr Rafał Jakub Pastwa wskazał w wykazie osiągnięć naukowych na odbycie stażu naukowego na Uniwersytecie Wileńskim (Vilniaus Universitetas), w okresie od 1 do 19 września 2023 r. (Polonistikos Centras), czego efektem był artykuł naukowy „*Strategia personalizacji w komunikowaniu religijnym na przykładzie s. Michaeli Rak*”, Bibliotekarz

Podlaski 3/2023. Ponadto odbył staż naukowy w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej pod opieką prof. dr hab. Iwony Hofman, od 6 do 28 listopada 2023 r. Efektem tego stażu były konsultacje z zakresu komunikowania religijnego i mediatyzacji religii oraz złożenie do druku artykułu: *Komunikowanie (post)religijne. Próba analizy w oparciu o koncepcję postsekularyzmu J. Habermasa*, w: "Rocznikach Filozoficznych".

14. Wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców.

Dr Rafał Jakub Pastwa w wykazie osiągnięć naukowych podał do oceny wykonane przez siebie opracowania naukowe. Są to: *Dobra Nowina Głoszona w Mediach i Przez Media w Diecezji Tarnowskiej* co było częścią dokumentu końcowego V Synodu Diecezji Tarnowskiej. Analiza na zlecenie biskupa tarnowskiego Andrzeja Jeża (28.09.-10.10.2023 r.), opracowanie materiałów edukacyjnych (biografii Stanisława Lema i kard. Stefana Wyszyńskiego) w projekcie: *Wizjonerzy. Między futurologią a wolnością człowieka*, Ministerstwo Spraw Zagranicznych (2021). <https://wizjonerzy.wid.org.pl/> oraz opracowanie pakietu edukacyjnego dla szkół polonijnych: *Młody człowiek w roli odbiorcy i twórcy przekazów medialnych*. Pakiet edukacyjny w formie cyfrowej przeznaczony dla nauczycieli i uczniów szkół polonijnych na świecie, realizowany jest w ramach projektu "*Szkoła dobrej jakości. 1.3. Inicjatywy edukacyjne oraz wsparcie organizacji*" finansowanego przez KPRM w ramach konkursu "*Polonia i Polacy za granicą 2022*", realizowanego przez Fundację Wolność i Demokracja. Poza tym w ramach dokumentów opisywanych w niniejszym punkcie habilitant wskazał eksperckie wystąpienie na zaproszenie rektora UM w Lublinie Etyczne i komunikacyjne wyzwania w transplantologii w ramach konferencji "Transplantologia Lubelska, 25.01.2024.

15. Udział w zespołach/programach eksperckich i konkursowych.

Dr Rafał Jakub Pastwa w autoreferacie wskazuje, że był członkiem grupy badawczej w ramach projektu „*The Future of Religious Faith from Central Eastern Europe Perspective*”, finansowanego przez The John Templeton Foundation, Praga, (25-26 kwietnia 2017 r.). W wykazie osiągnięć naukowych dodatkowo dodaje, że był także ekspertem ds. mediów i komunikacji w Instytucie Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, od 11 stycznia do 30 września 2023 r. oraz członkiem zespołu ekspertów KUL (od 2020 r.).

16. Recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.

Habilitant podał w wykazie osiągnięć naukowych iż jest autorem 26 recenzji publikacji naukowych.

17. Wniosek końcowy

Oceniany dorobek dra Rafała Jakuba Pastwy wskazuje na jego solidne przygotowanie merytoryczne, zaś same prace charakteryzują się wysokim poziomem naukowym. Nawet przy ograniczonej liczbie publikacji, co może być przez niektórych uznane za mankament, jakość tychże może znacząco przeważać nad ilością, szczególnie jeśli są uznawane w środowisku naukowym jako inspirujące, oryginalne lub wnoszą wkład do badań w danej dziedzinie. Na podkreślenie zasługuje również wysoka spójność dorobku, co jest ważne w procesie budowania rozpoznawalności naukowej i eksperckiej.

Na uwagę w ostatecznej ocenie dorobku dra Rafała Jakuba Pastwy zasługuje zaangażowanie w różne obszary działalności takie jak: badania, dydaktyka, projekty, granty, konferencje. To wskazuje na badacza wszechstronnego, aktywnego i otwartego na nowe wyzwania. Jego aktywność w projektach badawczych, w tym międzynarodowych, sugeruje, że habilitant posiada zdolność do współpracy, co z kolei jest istotnym wskaźnikiem potencjału naukowego i umiejętności aplikowania wiedzy w praktyce. Podkreślam, iż dorobek przedstawiony do oceny zasługuje na uznanie i jednoznacznie pozytywną ocenę. Dr Rafał Jakub Pastwa jest dojrzałym badaczem z dużym potencjałem. Mankamenty, choć zauważalne, nie pomniejszają całościowej pozytywnej oceny jego dorobku. Habilitant zasługuje na możliwość dalszego rozwijania swojej kariery.

Podsumowując, wskazuję iż zaprezentowane w recenzji opinie, mające na celu posłużyć ocenie zaprezentowanego dorobku naukowego a także innych obszarów aktywności habilitanta, pozwalają przedstawić Radzie Naukowej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie pozytywny wniosek dotyczący jego bilansu naukowego. Tym samym przedstawiam wniosek o dopuszczenie dra Rafała Jakuba Pastwy do kolejnych etapów postępowania habilitacyjnego.

.....
podpis Recenzenta